

Bijlage 2 bij specifieke leidraad naleving Wwft voor de instellingen als bedoeld in 1a lid 4 letter a en b Wwft (accountants, belastingadviseurs en administratiekantoren) alsmede instellingen als bedoel in artikel 1a lid 4 letter d Wwft (notarissen, kandidaat notarissen en toegevoegd notarissen)

WWFT Stappenplan – september 2018

Om richting te geven bij de nakoming van verplichtingen van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (WWFT), hebben wij eerder een 10-stappenplan opgesteld.¹ Dit stappenplan is destijds mede omarmd door het ministerie van Financiën.

Het oorspronkelijke 10-stappenplan valt nu uiteen in twee delen, te weten (A) Risicobeleid en (B) 10-stappenplan WWFT.

A Risicobeleid (artikel 2-2c, 3 en 8 WWFT)

Besteed aandacht aan ongebruikelijke transactiepatronen en aan transacties die (naar hun aard) een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme met zich meebrengen en stem (cliënten)onderzoek af op risicogevoeligheid voor witwassen of financiering van terrorisme (artikel 2a en artikel 3 lid 5 en 6). Tref adequate maatregelen hiertegen door het gebruik van nieuwe technologieën (artikel 2a lid 2).

Bepaal welke cliënten risicovol zijn en bepaal –gebaseerd op risico – welke maatregelen te nemen om de identiteit van de Ultimate Beneficial Owner (UBO) te verifiëren. Bepaal risicoprofielen van cliënten (vereenvoudigd, gewoon, verscherpt) en stel een WWFT risicobeleid op. Houd bij de risicoprofieling rekening met het type cliënt, product, dienst, transactie en leveringskanaal en met landen of geografische gebieden en raadpleeg zo nodig de specifieke leidraad naleving WWFT of handleiding van de toezichthouder.

Nadat het risicobeleid is geïnventariseerd, stelt de instelling procedures op en neemt maatregelen om de risico's te beperken en effectief te beheersen (risicomanagement).

Bepaal in welke gevallen of op welke wijze verscherpt cliëntenonderzoek dient plaats te vinden op grond van artikel 8 WWFT. Neem op risico gebaseerde en adequate maatregelen om het risicobeleid actueel te houden.

Leg de gegevens op opvraagbare wijze vast en bewaar deze vijf jaar (artikel 33). Deze bewaartermijn geldt ook voor gegevens behorende bij een melding (artikel 34 jo. 16).

Zorg voor periodieke, bij voorkeur jaarlijkse, opleiding van medewerkers en dagelijkse beleidsbepalers aangaande de verplichtingen op grond van de WWFT (artikel 35).

Benoem verplicht een Compliance Officer WWFT en een auditor voor de Compliance Officer WWFT (artikel 2d WWFT) indien dit evenredig is aan de aard en de omvang van de instelling (raadpleeg uw toezichthouder voor meer informatie). De compliance en audit functies moeten onafhankelijk kunnen worden vervuld. De Compliance Officer WWFT heeft de naleving en implementatie van de WWFT tot taak en is verantwoordelijk voor de meldingen bij FIU-Nederland. De WWFT auditor controleert de Compliance Officer WWFT.

¹ 'Tienstappenplan voor naleving WWFT' voor het eerst opgenomen in 'Nieuwe anti-witwaswetgeving van kracht! Veel nieuws onder de zon?', D. Kaya, D.S. Kolkman, B. Snijder-Kuipers en A.T.A. Tilleman, *TOP*, september 2008, p. 205-211 en onder meer doorontwikkeld in 'Strengere eisen door nieuwe witwaswetgeving per 1 januari 2013', B. Snijder-Kuipers, A.T.A. Tilleman en N. Roetert-Steenbruggen, *TOP* mei 2013, p 98-103. Een volgende versie publiceerden B. Snijder-Kuipers en A.T.A. Tilleman in 'Aandachtspunten bij uitbesteding CDD', *Tijdschrift voor Compliance*, februari 2015.

Bijlage 2 bij specifieke leidraad naleving Wwft voor de instellingen als bedoeld in 1a lid 4 letter a en b Wwft (accountants, belastingadviseurs en administratiekantoren) alsmede instellingen als bedoel in artikel 1a lid 4 letter d Wwft (notarissen, kandidaat notarissen en toegevoegd notarissen)

Stel een intern reglement op dat anoniem intern melden over ongebruikelijke transacties mogelijk maakt (artikel 20a WWFT) indien u een Compliance Officer WWFT moet aanwijzen.

B 10-stappenplan WWFT

Stap 1. Welke instelling is WWFT-plichtig (artikel 1a)

Bepaalde (beroeps) activiteiten maken dat bepaalde personen, vennootschappen of rechtspersonen kwalificeren als 'instelling' voor de WWFT zoals het zijn van accountant, administratiekantoor of belastingadviseur, en (bepaalde werkzaamheden van) notaris en advocaat.

Als de dagelijkse beleidsbepalers in de instelling twee of meer personen zijn, benoem dan de dagelijkse beleidsbepaler als persoon die verantwoordelijk is voor de naleving van de WWFT (artikel 2d).

Stap 2. Identificeren van de cliënt (artikel 3 en 8); leg gegevens vast (artikel 33)

Het voorafgaand aan de dienstverlening opgave laten doen van de identiteit.

Stap 3. Verifiëren van de identiteit van de cliënt (artikel 3 en 8); leg gegevens vast (artikel 33)

De opgegeven identiteit controleren aan de hand van een origineel identiteitsbewijs.

Stap 4. UBO (artikel 3 en 8 en artikel 3 Uitvoeringsbesluit Wwft 2018); leg gegevens vast (artikel 33)

Wie is/zijn de achterliggende belanghebbende(n) natuurlijke persoon/personen die kort gezegd, aandeelhouder is/zijn van meer dan 25% van de aandelen? Hetzelfde geldt voor personenvennootschappen (maatschap, v.o.f. c.v.): is sprake van een eigendomsbelang van meer dan 25%? Elke entiteit heeft verplicht een of meer Ultimate Beneficial Owner(s) (UBO('s')). Indien een entiteit geen echte UBO heeft op basis van eigendom of zeggenschapsbelang, moet een zogenoemde pseudo-UBO worden aangewezen. Dat is de hoger leidinggevende; een (of meer) statutair bestuurder (s) of een (of meer) vennoot (vennoten) (artikel 3 lid 6 Uitvoeringsbesluit Wwft 2018).

Stap 5. PEP/PPP (artikel 8 en artikel 2 Uitvoeringsbesluit Wwft 2018); leg gegevens vast (artikel 33)

Onderzoek of de cliënt of de UBO een binnenlands of buitenlands politiek prominent persoon (PPP) is, dat wil zeggen een persoon die een hoge functie in het openbaar bestuur vervult (of het afgelopen jaar vervulde). Indien een partner, ouder, (partner van een) kind of naast geassocieerde met de cliënt of UBO een dergelijke hoge functie vervult, wordt de cliënt of de UBO als politiek prominent persoon aangemerkt. Check internet, (inter)nationale PPP-lijsten of andere betrouwbare bron(nen).

Stap 6. Maak risicobeleid (zie onderdeel A)

Vorm een oordeel over doel en aard van de zakelijke relatie, evenals de aard van de transactie en de herkomst en bestemming van middelen en het risico op witwassen of terrorismefinanciering. Deze stap vormt de kern van de WWFT.

Stap 7. Monitoring en onderzoek naar herkomst van gelden (artikel 3); leg gegevens vast (artikel 33)

Continue aandacht voor het risicoprofiel van de cliënt. Monitoring kan niet worden uitbesteed. Doe onderzoek naar de herkomst en bestemming van de gelden die bij de transactie gebruikt worden.

Stap 8. Introductie cliënt (artikel 5 en artikel 10); leg gegevens vast (artikel 33)

De cliënt wordt geïntroduceerd door een andere instelling. De instelling kan de identificatie en verificatiegegevens overnemen. De instelling blijft zelf verantwoordelijk; verzamel gegevens.

Bijlage 2 bij specifieke leidraad naleving Wwft voor de instellingen als bedoeld in 1a lid 4 letter a en b Wwft (accountants, belastingadviseurs en administratiekantoren) alsmede instellingen als bedoel in artikel 1a lid 4 letter d Wwft (notarissen, kandidaat notarissen en toegevoegd notarissen)

Stap 9. Ongebruikelijke transactie (artikelen 15 en 16):

Geldt voor de (voorgenomen) transactie een objectieve of subjectieve indicator? Leidt het cliëntenonderzoek niet tot het gewenste resultaat of is de cliëntrelatie beëindigd? Zijn er (tevens) indicaties dat de desbetreffende cliënt betrokken is bij witwassen of financieren van terrorisme (artikel 16 lid 4 WWFT) ? Overleg met kantoorgenoot, vertrouwenspersoon of compliance-afdeling. Leg overwegingen vast en bewaar deze. Is conclusie dat sprake is van een ongebruikelijke transactie, ga dan naar stap 10.

Stap 10. Melden van ongebruikelijke transactie (artikel 16); leg gegevens vast (artikel 34 WWFT)

De ongebruikelijke transactie en alle relevante gegevens worden onverwijld overgelegd aan de FIE (Financiële Inlichtingen Eenheid, oftewel de FIU-Nederland). Bewaar een kopie van de melding en ontvangstbevestiging.

mr. D.S. Kolkman CFE, mr. dr. B. Snijder-Kuipers en mr. A.T.A. Tilleman